

Bewindvoering

Beschermingsbewind

Nieuwe stijl

mr drs Gerard M van Duin

hand en lesboek praktijk

zesde druk © 2016 mr drs Gerard M van Duin

Productie Mijn bestseller.nl

www.Bestseller.nl

Schrijver: mr drs GM van Duin

www.mijnbestseller.nl/juristnet

www.mijnbestseller.nl/juristnetnicemove

www.mijnbestseller.nl/nicemove

Coverontwerp: Bestseller.nl

ISBN: 9789081849463

Uitgegeven via: mijnbestseller.nl

Print: Printforce, Alphen a/d Rijn

© mr drs GM van Duin

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm, internet of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.

Bewindvoering Beschermingsbewind Nieuwe stijl

les en handboek praktijk
met proces casus

mr. Drs. G.M. van Duin

Ruim 1200 bewindvoerders werken met dit boek beschermingsbewind.

Wilt u updates of PE studiepunten behalen ?

Of een professionele opleiding met examens bij een onafhankelijk examenbureau ?

Volg dan een van de onderdelen workshops

Faillissementsrecht

Boekhouden

Belastingrecht

Schuldhelpverlening

Budgetcoaching

Coaching

Sociaal verzekeringsrecht

Juridische vaardigheden

Juridisch adviseur bedrijfsrecht

www.mbo4nicemove.ccvshop.nl

Inhoud

Voorwoord

1. Wat is bewind
2. Bewindvoering
3. Onder bewind valt:
4. Wanneer ben je bewindvoerder.
5. Gegevens doorgeven
6. Gevolgen bewind
7. Bewindvoerder
8. Toestemming van de kantonrechter
9. Schenkingen en leningen
10. De jaarlijkse rekening
11. Kosten van de bewindvoering
12. Aanvraag voorzieningen
13. Schuldsanering
14. Wijziging van bewindvoerder
15. De onder bewind gestelde
16. Einde taak bewindvoerder
17. Einde bewind
18. Proces casus
- 19 Sociale vaardigheden
- 20 Taakgericht case work
21. Diverse sociale voorzieningen
- 22 Ziektebeelden
- 23 Coaching modellen

Voorwoord volg ook mijn opleiding

Financieel juridisch hulpverlener

Opleiding met perspectief

2 miljoen huishoudens hebben financiële problemen en ongeveer 12.000 ZZP ondernemers per jaar moeten hun bedrijf weer opheffen wegens financiële problemen en schulden. Er is heel veel werk te doen voor mensen die ondernemers in financiële problemen willen bijstaan.

De rechtbanken hebben de kwaliteitseisen voor bewindvoerder verhoogd, per 2015 moet u een reguliere MBO of HBO vooropleiding hebben. Veel bewindvoerders hebben deze vooropleiding niet.

Ik heb voor deze mensen een MBO of HBO opleiding duaal leren waarbij u een gekwalificeerd bewindvoerder wordt.

Vraag alle informatie over opleidingsmogelijkheden gegeven door eerste graads bevoegd opleider CRKBO en opleider voor erkende diploma's

U wordt professional in bewindvoering, administratievoering, belastingrecht, schuldhulpverlening.

De opleiding is gericht op volwassenonderwijs, flexibel af te spreken lessen gericht op tentamens en examens die op elk gewenst moment kunnen worden gedaan bij de Associatie voor de examens of Stibex.

De voorkeur gaat voor degene die de route MBO4

willen doen naar STIBEX waarvan de MBA opleiding een MBO4 diploma verschaft.

De examens behoren te worden afgenomen door onafhankelijke examenbureau's. Opleiden en examens afnemen heeft daardoor geen belangenverstrengeling. De STIBEX examens MBA leidt op boor het MBO4 diploma met een CREBONUMMER Het crebonummer geeft aan dat het erkend is door het ministerie van onderwijs. Daarom zijn de examens uitbesteed aan STIBEX Door mijn eigen opleidingen ben ik eerste graads bevoegd in alle sociale maatschappelijke sociaal pedagogische en juridische vakken.

Achtergrond van de opleider

Ik ben zowel jurist als sociaal pedagoog met generiek maatschappelijk werk als vooropleiding en als jurist gespecialiseerd in gezondheidsrecht, arbeidsrecht, bestuursrecht en uitkeringszaken. Door deze vooropleidingen (rechten en sociale pedagogiek) eerste graads bevoegd in alle juridische en sociale / sociaal psychologische vakken. Geregistreerd in wat anderen noemen erkenningsregister CRKBO

Ervaring

Ruim zeven jaar lang werkzaam geweest in de zorg als groepsbegeleider/maatschappelijk werker.

Werkzaam geweest in het onderwijs als

docent/opleider/trainer en werkzaam geweest als bedrijfsopleider, commerciële trainingen.

Ruim 21 jaar ervaring als docent/opleider, trainer voor trainers, bedrijfsopleider en consultant opleidingen, begeleider van leerlingen met leerproblemen.

In het onderwijs ben ik werkzaam geweest als docent voor startende ondernemers (MBO) waarbij studenten geleerd werd ondernemingsplannen te maken en ondernemingen te beginnen, in het HBO ben ik werkzaam geweest als trainer/docent methodieken en vaardigheden.

Coaching

Bij individuele begeleidingen gebruik ik de methodiek taakgericht casework. Een zeer beproefde methode van individuele begeleiding. Supervisie en intervisie zijn onderdelen van de methodiek

Enkele jaren lang heb ik participerend onderzoek gedaan naar bewindvoering beschermingsbewind. Uit dit onderzoek heb ik ondermeer de competentieprofielen van een bewindvoerder beschermingsbewind kunnen destilleren. Daarbij is mij gebleken dat bewindvoerders en schuldhulpverleners, maar ook kantonrechters geen idee hebben waar ze het over hebben.

Beschermingsbewind is veelvuldig intensief werk tegen een zodanige vergoeding dat je het vrijwilligerswerk zou kunnen noemen.. Weliswaar is er een toename in aantallen bij diverse rechtbanken en bewindvoerderskantoren en neemt de case load van enkele grote kantoren alleen maar toe, de vraag is of dergelijke ontwikkelingen de client ten goede komt. Bewind is zorg. Zorgvuldig en geduldig omgaan met de

belangen van client, maar ook die van de bewindvoerder die tegen een geringe vergoeding veel werkuren verzet.

Zorg voor hen die niet al dan niet tijdelijk in staat zijn zich op financieel gebied volwaardig in de maatschappij te handhaven moet centraal staan bij de bewindvoerder/schuldhulpverlener. Bewindvoering is bestemd voor mensen die niet in staat zijn hun eigen financiële belangen te behartigen.

Mensen met beperkingen of mensen voor wie het lot niet gunstig gezind was.

De bewindvoerder hoort hun financiële belangen te behartigen alsof het van zichzelf is.

Door maatschappelijke ontwikkelingen en verandering in het zorgstelsel is het belang van bewind sterk toegenomen.

Was het oorspronkelijk een familieaangelegenheid, nu is bewindvoering voor een deel geprofessionaliseerd. Die ontwikkeling zal alleen maar doorzetten.

Bewindvoering is ook ingewikkelder geworden. Zorginstellingen willen de relatie met hun cliënten formaliseren. Het persoonsgebonden budget heeft zijn intrede gedaan en vereist controleerbaar beheer. Daarnaast maakt het schuldsaneringsbewind een onstuitbare opmars. Wij willen geloven in het positieve van de mens. Naar mijn mening willen mensen graag voor zichzelf kunnen zorgen. Daarnaast zoekt iedereen van nature iets waar hij/zij goed in is en zet

iedereen dat in om zich nuttig en gewaardeerd te voelen.

Samen zoeken naar de kern van talenten het ontdekken van capaciteiten en mogelijkheden is het belangrijkste wat ons in een traject te doen staat.

Aansluiten op de wensen, capaciteiten en mogelijkheden, is de enige weg naar de motivatie die van binnenuit komt en die de motor is en de brandstof geeft om het traject van begin tot eind(doel) met overtuiging te volbrengen. Daarbij zijn de onvermijdelijke hobbels in de weg ook geen onneembare obstakels meer.

Mensen die vastlopen en teleurgesteld raken in hun omgeving zijn er ongetwijfeld. Dat iemand in die situatie accepteert dat hij/zij van een uitkering afhankelijk is en uiteindelijk passief wordt in de zoektocht naar een baan met eigen inkomsten is daarmee een verklaarbaar gegeven. Hierbij laat ik de invloed van de omgeving en de voorbeeldfunctie daarvan nog buiten beschouwing.

Met andere woorden: een mens wordt zoals die is en dit is zeker geen vooropgezette keuze van een individu.

De kunst in ons werk is om mensen die zich in deze situatie kansloos voelen weer perspectief te bieden, waarmee er langzaam vertrouwen en overtuiging ontstaat in een toekomst met een betaalde baan. Dit boek verschaft u de informatie om uw taak naar behoren te kunnen vervullen.

Er wordt in dit boek aangegeven op welke wijze

de kantonrechters wettelijke verplichtingen nageleefd willen zien.

Op enkele plaatsen is de handleiding een algemene aanwijzing waartoe de kantonrechter krachtens de wet bevoegd is. Ook geef ik aan wat deurwaarders wel of niet mogen en de rol van incasso bureau's.

In dit boek bespreek ik voorts ondermeer aan de hand van jurisprudentie: uitspraken van kantonrechters, rechtbanken en Gerechtshof waarin duidelijk staat wat de rechtbanken verwachten van bewindvoerders beschermingsbewind en de schuldhulpverlening.

Bewindvoering nieuwe stijl is beschermingsbewind en schuldhulpverlening uitgevoerd door de bewindvoerder zelf. Sinds 2015 gaan nieuwe eisen gesteld worden aan bewindvoerders beschermingsbewind zo moet men thans minimaal een reguliere MBO als vooropleiding bezitten voor beschermingsbewind en een HBO voor schuldenbeschikkingen. Sedert 2014 worden schuldenbeschikkingen binnen beschermingsbewind door de rechtbank afgegeven en dat aantal neemt meer toe dan beschermingsbewind. Het betekent ook dat veel cliënten ook veel schulden hebben.

Ook worden kritische kanttekeningen geplaatst.

Dit boek verschaft u kennis en informatie om als bewindvoerder beschermingsbewind uw taak verantwoord te kunnen vervullen.

Dit hand en lesboek behandelt niet alle noodzakelijke lesstof. Onderdelen waarvan een

bewindvoerder beschermingsbewind zich op de hoogte dient te stellen om zich verder te professionaliseren zijn ondermeer:

Werkboek bewindvoering beschermingsbewind
Uitspraken rechtbank omtrent bewindvoering
Schuldsanering minnelijk traject
Faillissement, WSNP , schuldsanering
Budgetcoaching
Communicatie een vak apart
Psychopaten met succes
Zelfhulp schuldsanering
Omgangsrecht na echtscheiding
Arbeidsrecht
PGB en zorg

1. Wat is bewind

Bewind over de goederen van een meerderjarige

Bewind houdt in dat het beheer van iemands geld en eigendommen niet meer alleen door hem of haar gebeurt. De persoon waar het om gaat heeft een onvolkomen wil. Reeds in de tijd van de Romeinen, de grondslagers van ons huidige rechtssysteem, was er al een regeling om mensen die psychisch gezien hun wil niet konden verklaren onder curatele te stellen. De wet van de twaalf tafelen gaf aan de *sui iuris* die tekenen vertoonde van krankzinnigheid een curator. In die tijd beschouwde men ook spijzucht als een teken van geestelijke gestoordheid. De preator benoemde in deze gevallen de curator. In onze tijd is het bijna niet anders.

In vroegere jaren was beschermingsbewind ingesteld om de nalatenschap van de familie te beschermen tegen verkwisting door een demente oma of opa. De familie die de erfenis zag verdwijnen stelde snel familiebewind om om hun eigen erfenis te beschermen. Tegenwoordig moet beschermingsbewind worden ingesteld om de schuldenaar meestal iemand die geen geld heeft en niet beschikt over een vermogen te beschermen tegen overijverige deurwaarders en incasso bureau's.

De kantonrechter benoemde veelal een familielid of iemand anders om het beheer over te nemen. Het gaat om mensen die al dan tijdelijk niet in staat zijn om hun financiële zaken zelf te regelen of om mensen die door de financiële druk omdat er geen geld aanwezig is een bewindvoerder nodig hebben die de deurwaarders en overijverige schuldeisers van de schuldenaar weg kan houden. Dit blijkt onder meer uit de volgende overwegingen en beslissing in een bepaalde casus van het Gerechtshof:

“Uit de aan het hof overgelegde stukken en het verhandelde ter zitting is het hof het volgende gebleken. De rechthebbende is een man van 91 jaar, die enkele jaren geleden is getroffen door een beroerte en een revalidatieproces heeft doorlopen. Enige maanden geleden is de rechthebbende wederom in het ziekenhuis opgenomen. Voor zijn leven werd gevreesd maar hij is inmiddels weer thuis. Hij wordt thuis verzorgd door [verzoekster] met intensieve hulp van thuiszorg gedurende 4 uur per dag. De rechthebbende kan zich moeilijk uitdrukken omdat hij door het hersenletsel een spraakstoornis heeft opgelopen. Vast staat dat het contact tussen de betrokkene en [verzoekster] enerzijds en de kinderen van de rechthebbende anderzijds uiterst moeizaam verloopt. Ter zitting van het hof heeft mr. De Jong reeds in de eerste termijn uitdrukkelijk verklaard dat de rechthebbende volgens hem niet meer in staat is rechtsgeldig zijn wil te bepalen. Appellanten

hebben hier niets tegenin gebracht, behalve de opmerking van [verzoekster] dat de rechthebbende zich goed non-verbaal kan uitdrukken. Zowel [verweerder] als [belanghebbende 1] heeft voorts verklaard dat de rechthebbende volgens hen handelingsonbekwaam is. Gelet op het vorenstaande is de situatie naar het oordeel van het hof thans zodanig dat, teneinde de belangen van de rechthebbende te waarborgen, het einde van de procedure tot ondercuratelestelling niet kan worden afgewacht. Op grond van het hiervoor overwogene acht het hof evenals de kantonrechter de benoeming van een provisionele bewindvoerder in onderhavig geval ten zeerste geboden. “

Ook kan omdat een bewindvoerder beschermingsbewind moet worden aangewezen van een situatie sprake zijn dat voor de verzorgingsaspecten een mentor noodzakelijk is. Het Gerechtshof geeft daartoe de voorwaarden in de zelfde beslissing als waarin de bewindvoerder werd aangesteld. De voorwaarden kwamen daarna ter sprake en zijn als volgt.

“De benoeming van alleen een bewindvoerder acht het hof niet voldoende. Nu geen van partijen nog bezwaar heeft tegen de persoon van mr. De Jong, zal het hof de bestreden beschikking ook in zoverre bekrachtigen.

In deze hoedanigheid kan mr. De Jong de thans nog voorliggende kwestie van de reparatie van de partnerschapvoorwaarden regelen. Het hof ziet voorts geen aanleiding om de aan mr. De Jong toegekende bevoegdheden te beperken. Het hof laat hierbij meewegen dat mr. De Jong ter zitting onweersproken heeft gesteld dat thans ook nog speelt een kwestie met betrekking tot de huishoudelijke kosten. Met betrekking tot de aan mr. De Jong als provisionele bewindvoerder door de kantonrechter toegekende bevoegdheden, oordeelt het hof voorts als volgt. Mr. De Jong heeft ter zitting aangegeven dat hij zich het liefst wil beperken tot de vermogensrechtelijke belangen van de rechthebbende. Appellanten hebben ter zitting van het hof aangegeven graag te zien dat [verzoekster], zo nodig, tot mentor van de rechthebbende wordt benoemd. Het hof verstaat dit als een instemming van de

rechthebbende en [verzoekster] met het inleidend verzoek in die zin dat, indien het hof ook bescherming van de rechthebbende noodzakelijk acht ten aanzien van zijn belangen van niet-vermogensrechtelijke aard, [verzoekster] tot mentor dient te worden benoemd.

Het hof zal daarom, mede gezien hetgeen ter zitting te dien aanzien aan de orde is geweest, overgaan tot het benoemen van een mentor ten behoeve van de rechthebbende. Gelet op het feit dat [verzoekster] en de rechthebbende samenwonen en zij al gedurende lange tijd de dagelijkse zorg voor de rechthebbende heeft, zal het hof [verzoekster] tot mentor benoemen. Nu [verzoekster] als mentor de niet-vermogensrechtelijke belangen van de rechthebbende zal beschermen, zullen de aan de provisionele bewindvoerder toegekende bevoegdheden beperkt worden tot alle vermogensrechtelijke handelingen, te weten de beheer- en beschikkingshandelingen, met inachtneming van het in artikel 1:458 BW bepaalde. De mentor is derhalve bevoegd in aangelegenheden van verzorging, verpleging, behandeling en begeleiding van de rechthebbende ook waar het de financiële kanten daarvan betreft.”

Toch zijn er ook in andere beslissingen andere voorwaarden genoemd voor de aanstelling van een bewindvoerder. Als betrokkene bijvoorbeeld alleen maar meer geld uitgeeft dan verantwoord is, is dat geen reden om een onder

bewindstelling te handhaven. (Gerechtshof Den Haag LJN AV 3622 14 juli 2006) In dit geval had de kantonrechter meer geluisterd naar het verzet van bewindvoerder waarna betrokkene bij het Gerechtshof in hoger beroep moest. Het beschermingsbewind was op eigen verzoek van betrokkene ingesteld omdat er schulden waren ontstaan en betrokkene zonder hulp daar niet uit kon komen. De omstandigheden waaronder de schulden waren ontstaan waren gewijzigd en betrokkene acht zichzelf weer in staat om zijn financiële zaken te behartigen.

Bij het Gerechtshof heeft de man voldoende laten zien dat hij weet heeft van zijn inkomsten en uitgavenpatroon. Reden voor het Gerechtshof om de onder bewindstelling op te heffen.

Dat familieleden niet altijd als bewindvoerder kunnen worden aangesteld en door de rechtbank aan een professionele bewindvoerder de voorkeur kan worden gegeven blijkt uit de volgende overwegingen.

” Als onweersproken staat vast dat appellante en de rechthebbende na hun huwelijk in februari 2009 officieel zijn gaan samenwonen en dat de rechthebbende ook daarvoor al frequent bij appellante verbleef. Appellante heeft niet bestreden dat de rechthebbende ten tijde van de onderbewindstelling in september 2009 schulden en betalingsachterstanden had. Sterker nog, appellante heeft zelf te kennen gegeven dat er

vanaf 2008 allerlei financiële problemen zijn ontstaan ten gevolge van de geestelijke toestand van de rechthebbende. Nu appellante kennelijk niet in staat was om adequaat te reageren op de financiële problemen van de rechthebbende, in die zin dat zij schulden heeft afgewikkeld of afgewend, is het hof niet overtuigd van de geschiktheid van appellante om als bewindvoerder van de rechthebbende te fungeren. Het hof ziet dan ook aanleiding om de wettelijke voorkeur voor benoeming van de echtgenote tot bewindvoerder in dit geval niet te volgen.” LJN: BO3988, Gerechtshof ‘s-Gravenhage 200.050.228/01

Diverse vormen van vertegenwoordiging.

Vertegenwoordiging door bewindvoering wordt ingesteld door tussenkomst van de kantonrechter. Er zijn echter ook vormen van vertegenwoordiging zonder tussenkomst van de rechtbank. Deze vormen zijn de volmacht, de zaakwaarneming of op grond van de WGB0 (wet geneeskundige behandelingsovereenkomst) voor vertegenwoordiging van een wilsonbekwame.

Bij volmacht is sprake van een zelfgekozen vertegenwoordiging. Bij zaakwaarneming worden de belangen van een ander behartigt zonder dat

men daartoe op grond van de wet of overeenkomst is verplicht. Volmacht is de bevoegdheid die een volmachtgever verleent aan een ander, de gevolmachtigde om in zijn naam rechtshandelingen te verrichten. Een algemene volmacht strekt zich uit tot daden van beschikking als dat schriftelijk is bepaald. De wederpartij die is afgegaan op de schijn van een volmacht wordt beschermd. De vertegenwoordigde kan geen beroep doen op het ontbreken van een toereikende volmacht. Volmacht eindigt door de dood, curatele, faillissement van de volmachtgever. Ook eindigt de volmacht door herroeping van de volmachtgever en door opzegging door de gevolmachtigde.

Gronden voor instellen en handhaven bewindvoering.

In enkele beschikkingen hebben we al wat gronden gelezen waarop bewindvoering beschermingsbewind kan worden ingesteld. Bewindvoering moet ook op legale wijze geschieden. Zo oordeelde de kantonrechter Arnhem dat er geen bewindvoering kon worden ingesteld omdat de bewindvoerder vermogen verzwegen. LJN BO6554, Sector kanton Rechtbank Arnhem. De kantonrechter overwoog:” Ook als verzoeker niet in staat zou zijn zelf zijn financiën te beheren, kan de kantonrechter hem om ethische redenen geen beschermingsbewind bieden.”

Wanneer is bewind ook zorg ?

Een van mijn oud cursisten heeft in haar eind scriptie een casus beschreven dat goed weergeeft wanneer bewindvoering beschermingsbewind ook zorg is. Het gaat hier om een man met het fragiele x syndroom. Dat is een syndroom met als belangrijkste kenmerk dat sprake is van een verstandelijke handicap.

De verstandelijke ontwikkeling van mensen met een fragiele x syndroom kan variëren van ernstige leermoeilijkheden tot een ernstige verstandelijke handicap. Hun ontwikkeling gaat langzamer dan bij andere kinderen. Deze mensen zijn fysiek gezien kerngezond en hebben ook vaak

een normale levensverwachting.

De taalontwikkeling komt relatief laat op gang.

Er is sprake van sociale zelfredzaamheid. Ze zijn heel zorgzaam in de omgang met anderen, maar ze kunnen moeite hebben met sociale contacten. Een baan op de reguliere arbeidsmarkt was onmogelijk.

Hij heeft daarop een WSW indicatie verkregen en is werkzaam op een sociale werkplaats. Om van huis naar werk te komen heeft hij een vervoersvoorziening.

De client waarin het hierin om gaat is een 43 jarige ongehuwde man die nog bij zijn ouders inwonend was. Zijn moeder nam de zorgtaak op zich. Wegens het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd is mijnheer aangemeld bij een AWBZ instelling voor begeleid wonen. Hij woont nu in een beschermende woonomgeving waar 24 uren zorg op afroep aanwezig is. Het inkomen van de man is 1133 per maand.

Hij heeft een zorgtoeslag van 69 euro per maand. Zijn eigen bijdrage in de AWBZ is 605 euro per maand zijn ziektekostenverzekering 143 euro per maand en bijdrage in de kosten van de woonvoorziening 50 euro per maand. zijn ziektekostenverzekering 143 euro per maand en bijdrage in de kosten van de woonvoorziening 50 euro per maand. Voorts moet hij de vakbond een contributie betalen van 14 euro per maand. Er is geen sprake van een schuldensituatie.

Deze client is sinds zijn 18^e 80 - 100 %

arbeidsongeschikt. Hij heeft een Wajong uitkering die in mindering wordt gebracht op zijn inkomen uit arbeid. Mocht hij werkloos worden dan herleeft het recht op zijn Wajong uitkering.

De ouders hebben de verschillende mogelijkheden bekeken en vonden een combinatie van bewindvoering en mentorschap het meest prettig.

Vanwege belangenverstrengeling mag en kan de zorginstelling zelf deze begeleiding niet aanbieden. In de familiekring wilde niemand de begeleiding op zich nemen.

Na een intakegesprek is de financiële context besproken en is het intakeformulier ingevuld. Het formulier verzoekschrift is ingevuld en ondertekend ingestuurd aan de rechtbank met een uittreksel van het GBA, de bereidverklaring bewindvoerder/mentor, verklaring van de familieleden en de medische verklaring van de hoofdbehandelaar van de zorginstelling.

Ook bij opheffing van het bewind moet de kantonrechter onderzoeken of de gronden voor instelling van het bewind nog aanwezig zijn. In dat geval moet het bewind gehandhaafd blijven. Dat volgt ondermeer uit de volgende uitspraak.

Het hof stelt voorop dat op grond van artikel 1:449 lid 2 van het Burgerlijk Wetboek, voor zover thans van belang, de kantonrechter op verzoek van de rechthebbende een bewind kan opheffen, indien de oorzaken die tot de

onderbewindstelling aanleiding hebben gegeven niet meer bestaan.

Grond voor een onderbewindstelling over het vermogen of goederen van een meerderjarige is aanwezig, zo volgt uit artikel 1:431 lid 1 van het Burgerlijk Wetboek, indien de meerderjarige als gevolg van zijn lichamelijke of geestelijke toestand tijdelijk of duurzaam niet in staat is ten volle zijn vermogensrechtelijke belangen zelf behoorlijk waar te nemen.

Zie daartoe bijvoorbeeld de volgende uitspraak.
(Zaaknr. rechtbank : 995683 EJ VERZ 10-84662
: uitspraak 1 juni 2010 200.078.914.01)

“Het hof is van oordeel dat de rechthebbende onvoldoende heeft onderbouwd dat de gronden die aanleiding hebben gegeven tot het instellen van het bewind thans niet meer aanwezig zijn. Ook overigens ziet het hof geen aanleiding om tot opheffing van de onderbewindstelling over te gaan. Daartoe neemt het hof in aanmerking dat op grond van de overgelegde stukken en het verhandelde ter terechtzitting is gebleken dat de rechthebbende in het verleden impulsieve aankopen heeft gedaan waardoor schulden zijn ontstaan. De rechthebbende heeft, naar het oordeel van het hof, onvoldoende blijk gegeven de vermogensrechtelijke gevolgen van zijn handelen thans wel te overzien. Daarnaast heeft de rechthebbende ook tijdens de bewindvoering diverse bestellingen gedaan zonder toestemming van de bewindvoerder, dit terwijl zijn inkomen

deze bestellingen niet toelaat. Nu de vermogensrechtelijke gevolgen van zijn handelen met het geringe inkomen dat hij heeft zeer ingrijpend kunnen zijn, acht het hof het van belang dat de rechthebbende daartegen wordt beschermd. Het hof acht hiermee de gronden voor een onderbewindstelling nog steeds aanwezig, zodat de bestreden beschikking dient te worden bekrachtigd.

Het verschil met mentorschap en curatele

Het bewind beperkt alleen het beheer over de goederen en financiële zaken van de onder bewind gestelde, niet over of haar overige rechten. Betrokkene blijft handelingsbekwaam zolang betrokkene niet onder curatele is gesteld, maar is door beschermingsbewind handelingsonbevoegd.

Mentorschap betreft behartiging van de persoonlijke, niet-materiële belangen van mensen, zoals medische zaken, verpleging, verzorging of begeleiding van een persoon.

Dit blijkt bijvoorbeeld uit de verhandeling van een zitting omtrent instelling bewind.

Ter zitting hebben verzoeker en de echtgenote van betrokkene verklaard dat betrokkene een zware roker is en een alcoholverslaving heeft, dat hij zichzelf verwaarloost, dat hij geen zinvolle dagbesteding heeft en dat hij in een sociaal isolement verkeert door zijn wantrouwen.

Voorts heeft echtgenote meegedeeld de echtscheiding te hebben aangevraagd en dat de echtelijke woning verkocht gaat worden. Zij en verzoeker hebben geen vertrouwen dat betrokkene de opbrengst van de woning na de verkoop verantwoord zal beheren. De kantonrechter heeft bij het bezoek aan betrokkene geconstateerd dat betrokkene er onverzorgd uitziet, mager oogt en dat hij om

13.30 uur een halflege fles wijn. Volgens betrokkene had hij slechts één glas wijn op en drinkt hij niet meer dan een paar pilsjes per dag. Sinds hij gestopt is met drinken is hij wel weer gaan roken. Voorts geeft betrokkene aan dat hij ongeveer 9 jaar werkeloos is en dat hij overdag tv kijkt en naar muziek luistert. Als hij na de scheiding op zichzelf woont, gaat hij ook zelf zijn financiën beheren dat tot nu toe door zijn echtgenote wordt gedaan. Betrokkene meent dat niemand zich zorgen hoeft te maken over zijn geldzaken na de verkoop van de woning. Met de opbrengst kan hij het redden tot zijn pensioen en zijn AOW, aldus betrokkene. Hoewel betrokkene bezwaar maakt tegen het verzoek tot onderbewindstelling en mentorschap omdat hij meent zelf in staat te zijn financiële zaken te regelen en hij regelmatig naar diverse artsen, waaronder zijn huisarts, gaat, komt de kantonrechter tot een ander oordeel. Ondanks zijn toezegging heeft betrokkene zich niet tot zijn huisarts gewend om hem toestemming te geven zodat de huisarts de kantonrechter kon informeren over de lichamelijke en geestelijke toestand van betrokkene. De kantonrechter is derhalve van oordeel dat voldoende aannemelijk is geworden, gelet op haar eigen waarneming en de afgelegde verklaringen, dat betrokkene als gevolg van zijn geestelijke en lichamelijke toestand duurzaam niet in staat is ten volle zijn vermogensrechtelijke en niet-vermogensrechtelijke belangen zelf behoorlijk

waar te nemen. Het verzoek zal daarom worden toegewezen waarbij verzoeker zal worden benoemd, met dien verstande dat benoeming van een onafhankelijke professionele bewindvoerder en mentor kan worden gevraagd wanneer er problemen in de familie ontstaan.

Curatele is het meest vergaand, het is eigenlijk de combinatie van bewind en mentorschap. Iemand die onder curatele is gesteld, verliest anders dan bij bewind en mentorschap, zijn handelingsbekwaamheid en mag dus geen enkele rechtshandeling meer zelfstandig verrichten. De curator behartigt voortaan de belangen van de meerderjarige waaronder de vermogensrechterlijke en de verzorgingsbelangen. Curatele is mogelijk op grond van een geestelijke stoornis, wegens verkwisting, wegens drankmisbruik waardoor men zijn belangen niet behoorlijk waarneemt. M. Ook als men in het openbaar herhaaldelijk aanstoot geeft of de veiligheid van zichzelf en anderen in gevaar brengt is onder curatele stelling mogelijk. Wie onder curatele is gesteld is handelingsonbekwaam. Ook bij faillissement krijgt men een curator toegewezen. Dit is een andere vorm van curatele. Ingevolge artikel 20 FW omvat het faillissement het gehele vermogen. Zie daartoe het lesboek faillissement.

Faillissement is het algeheel beslag inclusief de gelden die men tijdens faillissement ontvangt. Buiten het faillissement vallen de in artikel 21 geregelde zaken. Dit betreft ondermeer het beslagvrije inkomen van gefailleerde. De curator heeft de plicht de failliet geld voor zijn huishouding te verschaffen ter hoogte van de VTLB genoemd leefgeld. (LJN B 12389 sector kanton Arnhem 581672/BH Verz 08 9903 15 april 2009) In deze zaak had de bewindvoerder de kantonrechter gevraagd hoe de verhouding is tussen de bewindvoerder en de curator.

De kantonrechter gaf aan dat indien het vermogen van de failliet onder beschermingsbewind is gesteld het beheer van de uitgekeerde leefgelden onderverantwoordelijkheid vallen van de bewindvoerder beschermingsbewind. Deze vertegenwoordigt de rechthebbende in en buiten rechte volgens artikel 438 en 441 boek 1 BW.

Vanaf de benoeming van de bewindvoerder dient de curator zich uitsluitend te verstaan met de bewindvoerder aangaande het levensonderhoud van failliet.

De kantonrechter spreekt curatele met terughoudendheid uit. Als de rechter vindt dat curatele te zwaar is, kan hij ambtshalve een bewind instellen. Voor bewindvoerders beschermingsbewind is het aan te bevelen tevens